तत्त्वज्ञान विषयाच्या प्रचार व प्रसाराच्या उद्देशाने !

प्रभू श्रीरामचंद्र शिक्षण प्रसारक मंडळ तोंडगाव द्वारा संचालित
मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाशिम

तत्त्वज्ञान विभाग द्वारा अयोजित

तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमाला

दिनांक : 15 ऑक्टोंबर 2022, वेळ : रात्री : 08 वा.

पुष्प **13** वे (दुसऱ्या वर्षात पदार्पण)

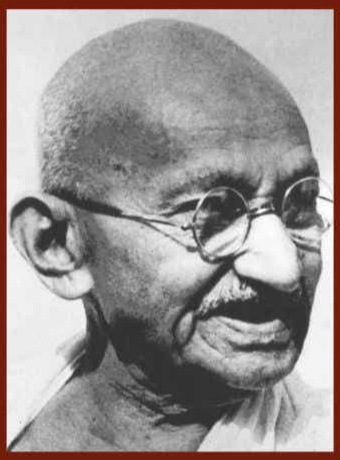

गांधी जयंती विशेष

-: विषय :-

महात्मा गांधी यांचे धर्मचिंतन

-: वक्ते :-

मा. डॉ. नमिता निंबाळकर

प्राध्यापक, तत्त्वज्ञान विभाग, मुंबई विद्यापीठ मुंबई

2008 या वर्षी डॉ. नमिता निंबाळकर यांना **'Gandhi's Concept of Religion and Communal Harmony'** या विषयाला अनुसरून मुंबई विद्यापीठाने **Ph. D.** पदवी प्रदत्त केली आहे. यांना प्रो. शकुंतला सिंग यांचे मार्गदर्शन लाभले होते. तर प्रो. डॉ. सुभाषचंद्र भेलके हे त्यांचे रेफ्री होते.

संशोधकांचे संशोधन व्यक्त होणारे विचारपीठ.

प्रत्येक महिन्याच्या **15** तारखेला रात्री **08** वाजता.

-: विनीत :-

डॉ. वेदप्रकाश डोणगावकर (मठवाले)
तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुख,
मार्गदर्शक : तत्त्वज्ञान संशोधन केंद्र
मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाशिम
मो. 9096908100

गांधींचे विचार आजही प्रासंगिक आहेत - डॉ. नमिता निंबाळकर
('तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमालेचे' दुसऱ्या वर्षात पदार्पण)
(१३ वे पुष्प मुंबईच्या डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले.)

दिनांक : १५ ऑक्टोबर २०२२, वाशिम

मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील तत्त्वज्ञान विभागाद्वारे, तत्त्वज्ञान विषयाचा प्रचार व प्रसार करणे आणि संशोधकांचे संशोधन समोर आणणे या उद्देशाने 'तत्त्व-प्रकाश' व्याख्यानमाला आयोजित केली जाते. या व्याख्यानमालेचे बारावे पुष्प १५ ऑक्टोबर २०२२ या दिवशी मुंबई विद्यापीठाच्या तत्त्वज्ञान विभागातील प्राध्यापिका डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले. डॉ. निंबाळकर यांनी २००८ या वर्षी मुंबई विद्यापीठातून डॉ. शकुंतला सिंग यांच्या मार्गदर्शनात "महात्मा गांधी यांची धर्म संकल्पना आणि सामाजिक सद्भावना" या विषयावर संशोधन केले. सदर संशोधन विषयाला अनुसरुन त्यांनी 'महात्मा गांधी यांचे धर्मचिंतन' या विषयावर आपले व्याख्यान दिले.

डॉ. निंबाळकर यांनी आपल्या व्याख्यानातून, पहिल्यांदा आपल्या संशोधनाचा अनुभव सांगितला. तसेच त्यांनी आपल्या संशोधन कार्यामध्ये निर्माण झालेल्या समस्या आणि त्यातील प्रकरण याविषयी माहिती दिली. आपल्या व्याख्यान विषयाला अनुसरून त्या म्हणाल्या की, तत्कालीन समाजामध्ये गांधींना धार्मिक सद्भावना दिसून आली नाही. म्हणून त्यांनी समाजात धार्मिक सद्भावना नसण्याला काही कारण आहे का ? याविषयी चिंतन केले. परिणामी त्यांना राजकीय आणि आर्थिक परिस्थिती हे धार्मिक सद्भावना विकसित न होण्याचे कारण आहेत असे वाटले.

गांधीजी धार्मिक आचरणामध्ये नैतिकता आणि विवेकपूर्णता आवश्यक मानत असत. नीतीपूर्ण आणि विवेकपूर्ण मार्गानेच धर्म आणि धर्माच्या आधारे व्यक्तीचा विकास होत असतो अशी त्यांची भावना होती. धार्मिक आचरण करणाऱ्यांसाठी प्रार्थना आ।

Officiating Principal
Matoshri Shantabai Gote Arts
Com.& Sci.College, Washim

MATOSHRI SHANTABAI GOTE ARTS, COM & SCI. COLLEGE ★ WASHIM ★

Name : Dr Namita Nimbalkar

D. O. B. : 02/01/1

Education :
M A. : 1995 from Mumbai university.
Ph.D : 2008 from Mumbai University
Topi : 'Gandhi's Concept of Religion and Communal Harmony'
Guide : Professor Shakuntala Singh

Job : Professor, Department of Philosophy, University of Mumbai

Experience : 21 years

Specializes :

- Gandhian Philosophy,
- Environmental Ethics,
- World Religions
- Plato

Publicetion :
Book :

- 'Gandhi's Quest for Religion and Communal Harmony'
- Edited one book and co -written text book for compulsory paper 'Foundation Course' for FY and SY BA/B.Com/B.Sc.

Research Paper :

- Presented 100 research papers
- Published 45 research papers

Research Project :

- 05 Minor research project - awarded by UGC and University of Mumbai.

- 01 Major Research Project - entitled, **'A Study of Belief Systems and Environmental Practices of Sahayadri Zone tribes with special reference to Warlis and Dhor Koli's'**. (awarded by IMPRESS, ICSSR, New Delhi)

Postdoctoral :

- **'Culture and Travel: The Differing Perspectives of M.K. Gandhi and Rabindranath Tagore.** (She was conferred the prestigious TATA - HERAS fellowship)

Award :

- The best book award by Bhartiya Mahila Darshanik Parishad in 2018.
- She is awarded the Government of India's SWAYAM MOOC course on 'The Moral and Social Philosophy of Mahatma Gandhi' for 2021 -22.

Activity :

- She is certified Philosophical Counsellor from American Philosophy Practitioner Association (APPA).
- Member Board of Studies in 3 Autonomous colleges in Mumbai and at two Universities in Maharashtra and Madhya Pradesh each.
- She is member of Academic Council of Mahatma Gandhi Antarraashtriya Hindi Vishwavidyalaya, Wardha.
- She is Associate Editor of 'Shodhavari' journal of University of Mumbai.
- She is the Joint Secretary of Akhil Bhartiya Darshanik Parishad since 2019.
- She is actively involved in the conduct of department and University activities.

Officiating Principal
Matoshri Shantabai Gote Arts
Com & Sci.College, Washim

8:18 PM
तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमाला
R
Rajesah...
P
Pratiksha
Surendra
Ajay
Dr. Nam...
D
Dr.Prab...
You
N
24 others

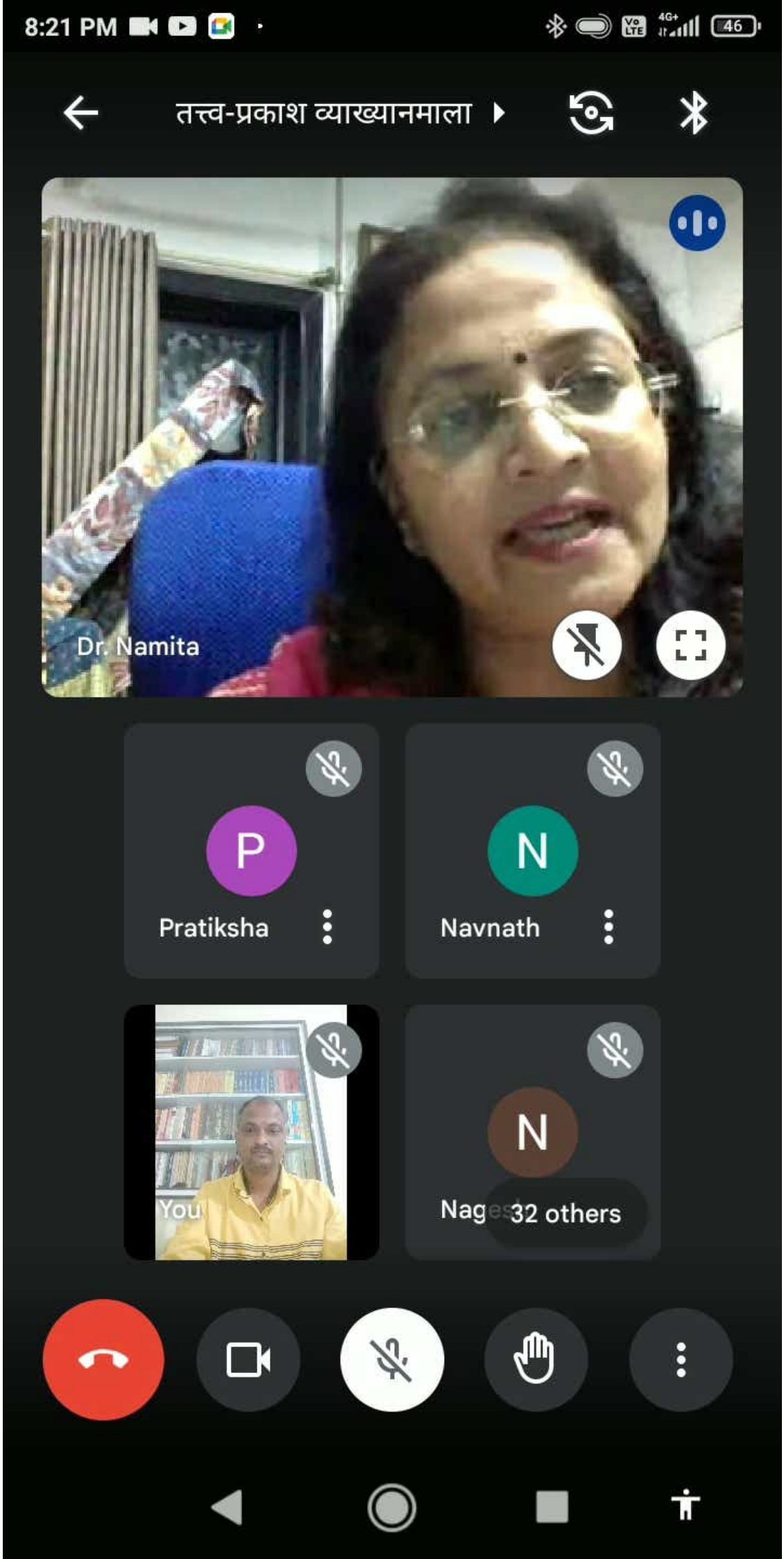
8:21 PM
तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमाला
Dr. Namita
P
Pratiksha
N
Navnath
You
N
Nag
32 others

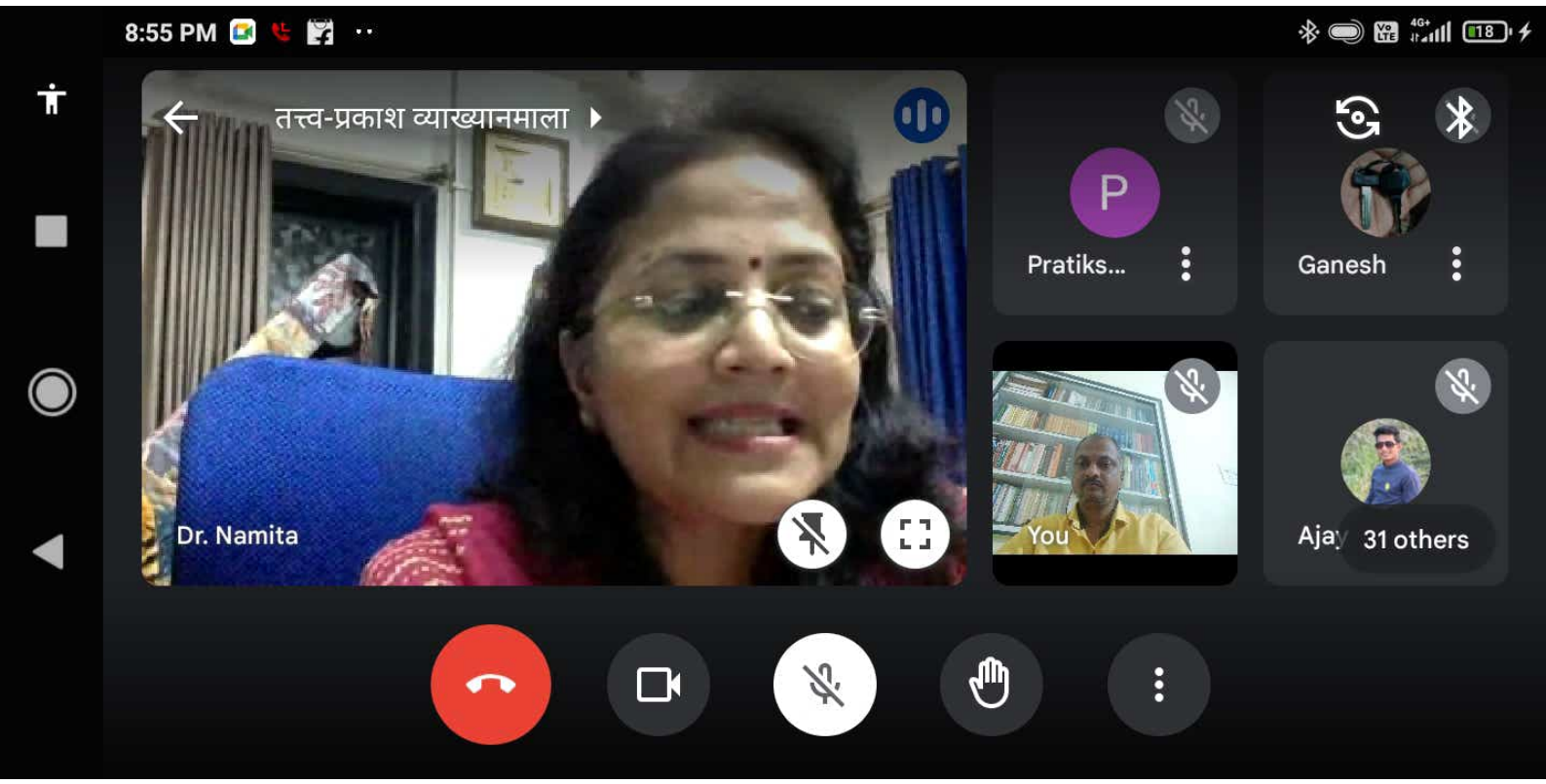
8:55 PM
तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमाला
Dr. Namita
P
Pratiks...
Ganesh
You
Aja
31 others

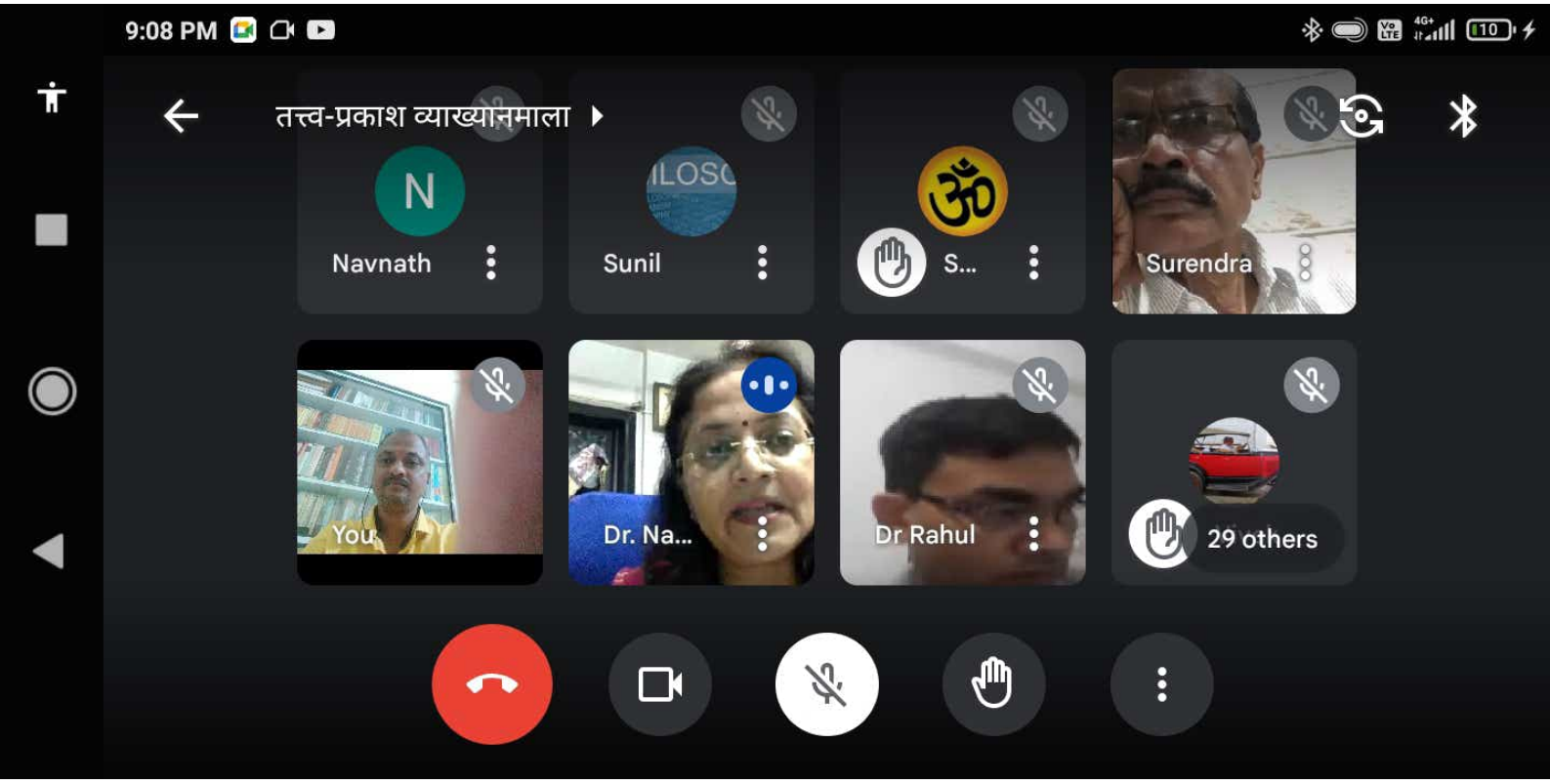
9:08 PM
तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमाला
N
Navnath
Sunil
S...
Surendra
You
Dr. Na...
Dr Rahul
29 others

Gyandeo Upade

Harasha Pattebaha...

Jaya Chatur

Krushnat Nagare

Mamata upagade

Pramod Bansod

Pratiksha Shikare

rajani kale

Rajesaheb Maradk

rameshwer kanse

r rajani kale

R Rajesaheb Maradkar

r rameshwer kanse

R Rohit Kamble

Sanjay Patil

S Shivshankar Kamaji

Shrikant Rasekar

S Sonali Kamble

S Sonali Pekam

S Surendra Gaidhan

V Virbhadra Swami

Vedprakash Dongaonkar (You)
Meeting host

Ajay Raje

aman bagade

Archana Malik

Balasaheb Mulik

BHAGWAN KAILAS...

datta Shrimangle

Dhanraj Lazade

digamber Mathwale

Dnyaneshwar Kam

Dr Bajirao Patil

About this call

People | Information | Activities

- Dr. Namita Nimbalk...
- Dr. Sharmila Virkar
- Dr. Sunil Raut
- Dr. Sunildatt Gavare
- Dr.Prabhakar Kirta...
- DR.RAJVEER SING...
- Ganesh Nimase
- Godavari Narayanr...
- Gyandeo Upade
- Harasha Pattebaha
- Jaya Chatur

20/10/2022

देशोन्नती

माझं शहर

गांधीजींचे धर्म चिंतन हे व्यक्ती केंद्रीत होते - डॉ. निंबाळकर

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

वाशिम ■ गांधी सनातनी हिंदू होते परंतु त्यांनी मंदिरात जाऊन मूर्ती पूजा करण्याला फारसे महत्त्व दिले नाही. तत्कालीन परिस्थितीमध्ये हरिजनांना मंदिर प्रवेश नव्हता; म्हणून 'जोपर्यंत हरिजनांना मंदिरात प्रवेश मिळत नाही तोपर्यंत मी मंदिरात जाणार नाही !' जणू अशी प्रतिज्ञा गांधींनी केली होती. यातूनच गांधींचे धर्मचिंतन हे व्यक्ती केंद्रित होते असे डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी सांगितले.

मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील तत्त्वज्ञान विभागाद्वारे, तत्त्वज्ञान विषयाचा प्रचार व प्रसार करणे आणि संशोधकांचे संशोधन समोर आणणे या उद्देशाने 'तत्त्व-प्रकाश' व्याख्यानमाला आयोजित केली जाते. या व्याख्यानमालेचे बारावे पुष्प मुंबई विद्यापीठाच्या तत्त्वज्ञान विभागातील प्राध्यापिका डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले. डॉ. निंबाळकर यांनी २००८ या वर्षी मुंबई विद्यापीठातून डॉ. शकुंतला सिंग

यांच्या मार्गदर्शनात 'महात्मा गांधी यांची धर्म संकल्पना आणि सामाजिक सद्भावना' या विषयावर संशोधन केले. सदर संशोधन विषयाला अनुसरुन त्यांनी 'महात्मा गांधी यांचे धर्मचिंतन' या विषयावर आपले व्याख्यान दिले.

डॉ. निंबाळकर यांनी आपल्या व्याख्यानातून, पहिल्यांदा आपल्या संशोधनाचा अनुभव सांगितला. तसेच त्यांनी आपल्या संशोधन कार्यामध्ये निर्माण झालेल्या समस्या आणि त्यातील प्रकरण याविषयी माहिती दिली. आपल्या व्याख्यान विषयाला अनुसरून त्या म्हणाल्या की, तत्कालीन समाजामध्ये गांधींना धार्मिक सद्भावना दिसून आली नाही. म्हणून त्यांनी समाजात धार्मिक सद्भावना नसण्याला काही कारण आहे का ? याविषयी चिंतन केले. परिणामी त्यांना राजकीय आणि आर्थिक परिस्थिती हे धार्मिक सद्भावना विकसित न

'तत्त्व-प्रकाश' व्याख्यानमाला

होण्याचे कारण आहेत असे वाटले.

गांधीजी धार्मिक आचरणामध्ये नैतिकता आणि विवेकपूर्णता आवश्यक मानत असत. नीतीपूर्ण आणि विवेकपूर्ण मार्गानेच धर्म आणि धर्माच्या आधारे व्यक्तीचा विकास होत असतो अशी त्यांची भावना होती. धार्मिक आचरण करणाऱ्यांसाठी प्रार्थना आवश्यक असते असे गांधी मानत असत. त्यांनी वैयक्तिक आणि सामूहिक अशा दोन प्रकारच्या प्रार्थना सुचविल्या. वैयक्तिक प्रार्थनेमध्ये ते मौन आणि ध्यान यांना महत्त्व देत असत. सामूहिक प्रार्थनेमध्ये मात्र ते सर्व जाती धर्माच्या लोकांना सामावून घेण्याचे आवाहन करीत असत.

भारतातील विविध धर्मांमध्ये जीव हिंसा होत असते. याविषयी देखील गांधींनी चिंतन केले होते. गांधींनी गोरक्षणाच्या माध्यमातून सबंध जीवांच्या हिंसेवर निर्बंध लावावेत असे आवाहन केले होते. परंतु हे निर्बंध नियम किंवा कायद्याने लागू शकत नाहीत असेही त्यांना वाटत असत. धर्मा-धर्मातील तेढ आणि हिंसा रोखण्यासाठी धर्म अनुयायांमध्ये सकारात्मक संवाद होणे आवश्यक असतो. संवादातून अनेक प्रश्न सुटू शकतात असे गांधींना वाटत असत. याकडे श्रोत्यांचे लक्ष वेधत डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गांधींचे विचार आजही प्रासंगिक असल्याचे मत प्रतिपादित केले.

व्याख्यानाच्या प्रारंभी व्याख्यानमालेचे आयोजक तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुख डॉ. वेदप्रकाश डोणगावकर यांनी वक्त्यांचा परिचय करुन देत व्याख्यानमालेचा उद्देश स्पष्ट केला आणि व्याख्यानानंतर व्याख्यात्यांचे व उपस्थितांचे आभार मानले. या कार्यक्रमासाठी महाराष्ट्र व इतर राज्याच्या विविध विद्यापीठातील प्राध्यापक, अभ्यासक, संशोधक, विद्यार्थी आणि तत्त्वज्ञान प्रेमी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कु. प्रतीक्षा शिकारे या तत्त्वज्ञानाच्या विद्यार्थिनी केले. (ता.प्र.)

गांधींचे विचार आजही प्रासंगिक आहेत - डॉ. नमिता निंबाळकर

'तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमालेचे' दुसऱ्या वर्षात पदार्पण) (13 वे पुष्प मुंबईच्या डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले.)

वाशिम प्रतिनिधी -
प्रदिप पट्टेबहादुर

वाशिम ; दिनांक : 15 ऑक्टोबर 2022, मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील तत्त्वज्ञान विभागाद्वारे, तत्त्वज्ञान विषयाचा प्रचार व प्रसार करणे आणि संशोधकांचे संशोधन समोर आणणे या उद्देशाने 'तत्त्व-प्रकाश' व्याख्यानमाला आयोजित केली जाते. या व्याख्यानमालेचे बारावे पुष्प 15 ऑक्टोबर 2022 या दिवशी मुंबई विद्यापीठाच्या तत्त्वज्ञान विभागातील प्राध्यापिका डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले. डॉ. निंबाळकर यांनी 2008 या वर्षी मुंबई विद्यापीठातून डॉ. शकुंतला सिंग यांच्या मार्गदर्शनात "महात्मा गांधी यांची धर्म संकल्पना आणि सामाजिक सद्भावना" या विषयावर संशोधन केले. सदर संशोधन विषयाला अनुसरुन त्यांनी 'महात्मा गांधी यांचे धर्मचिंतन' या विषयावर आपले व्याख्यान दिले.डॉ. निंबाळकर यांनी आपल्या व्याख्यानातून, पहिल्यांदा आपल्या संशोधनाचा अनुभव सांगितला. तसेच त्यांनी आपल्या संशोधन कार्यामध्ये

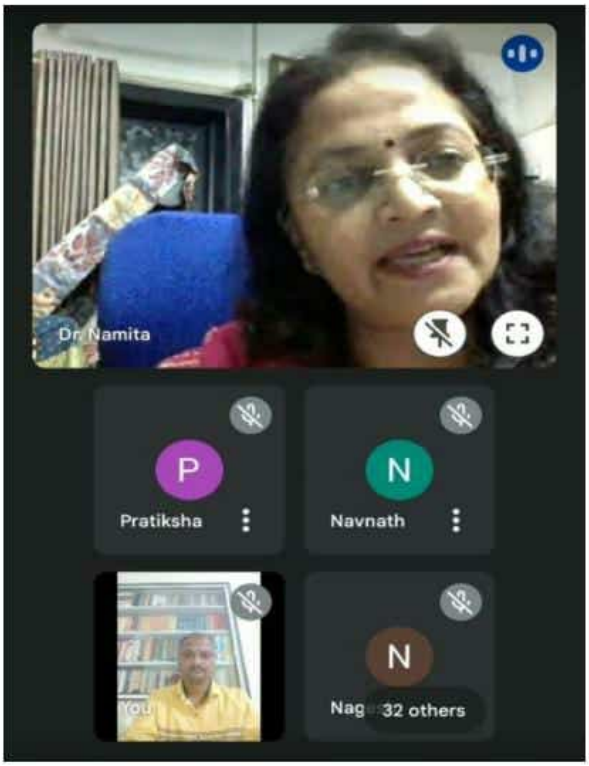

निर्माण झालेल्या समस्या आणि त्यातील प्रकरण याविषयी माहिती दिली. आपल्या व्याख्यान विषयाला अनुसरून त्या म्हणाल्या की, तत्कालीन समाजामध्ये गांधींना धार्मिक सद्भावना दिसून आली नाही. म्हणून त्यांनी समाजात धार्मिक सद्भावना नसण्याला काही कारण आहे का ? याविषयी चिंतन केले. परिणामी त्यांना राजकीय आणि आर्थिक परिस्थिती हे धार्मिक सद्भावना विकसित न होण्याचे कारण आहेत असे वाटले. गांधीजी धार्मिक आचरणामध्ये नैतिकता आणि विवेकपूर्णता आवश्यक मानत असत. नीतीपूर्ण आणि विवेकपूर्ण मार्गानेच धर्म आणि धर्माच्या आधारे व्यक्तीचा विकास होत असतो अशी त्यांची भावना होती. धार्मिक आचरण करणाऱ्यांसाठी प्रार्थना आवश्यक असते असे गांधी मानत असत. त्यांनी वैयक्तिक आणि सामूहिक अशा दोन प्रकारच्या प्रार्थना सुचविल्या. वैयक्तिक प्रार्थनेमध्ये ते मौन आणि ध्यान यांना महत्त्व देत असत. सामूहिक प्रार्थनेमध्ये मात्र ते सर्व जाती धर्माच्या लोकांना सामावून घेण्याचे आवाहन करीत असत. गांधी सनातनी हिंदू होते परंतु त्यांनी मंदिरात जाऊन मूर्ती पूजा करण्याला फारसे महत्त्व दिले नाही. तत्कालीन परिस्थितीमध्ये हरिजनांना मंदिर प्रवेश नव्हता; म्हणून "जोपर्यंत हरिजनांना मंदिरात प्रवेश मिळत नाही तोपर्यंत मी मंदिरात जाणार नाही !" जणू अशी प्रतिज्ञा गांधींनी केली होती. यातूनच गांधींचे धर्मचिंतन हे व्यक्ती केंद्रित होते असे डॉ. निंबाळकर यांनी सांगितले. भारतातील विविध धर्मांमध्ये जीव हिंसा होत असते. याविषयी देखील गांधींनी चिंतन केले होते. गांधींनी गोरक्षणाच्या माध्यमातून सबंध जीवांच्या हिंसेवर निर्बंध लावावेत असे आवाहन केले होते. परंतु हे निर्बंध नियम किंवा कायद्याने लागू शकत नाहीत असेही त्यांना वाटत असत. धर्मा-धर्मातील तेढ आणि हिंसा रोखण्यासाठी धर्म अनुयायांमध्ये सकारात्मक संवाद होणे आवश्यक असतो. संवादातून अनेक प्रश्न सुटू शकतात असे गांधींना वाटत असत; याकडे श्रोत्यांचे लक्ष वेधत डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गांधींचे विचार आजही प्रासंगिक असल्याचे मत प्रतिपादित केले.व्याख्यानाच्या प्रारंभी व्याख्यानमालेचे आयोजक तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुख डॉ. वेदप्रकाश डोणगावकर यांनी वक्त्यांचा परिचय करुन देत व्याख्यानमालेचा उद्देश स्पष्ट केला आणि व्याख्यानानंतर व्याख्यात्यांचे व उपस्थितांचे आभार मानले. या कार्यक्रमासाठी महाराष्ट्र व इतर राज्याच्या विविध विद्यापीठातील प्राध्यापक, अभ्यासक, संशोधक, विद्यार्थी आणि तत्त्वज्ञान प्रेमी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कु. प्रतीक्षा शिकारे या तत्त्वज्ञानाच्या विद्यार्थिनी केले.

Tital Code : MAHMAR51049
FILE NO.1364943

दैनिक
विदर्भ केसरी

Email Id : vidarbhkesari21@gmail. com

मुख्यसंपादक : अमोल कंटाळे

दर्यापूर (अमरावती) ■ मंगळवार १८ ऑक्टोबर २०२२ ■ वर्ष २ रे ■ अंक 106 ■ भाषा : मराठी ■ अवधिकता : दैनिक ■ पृष्ठ 4 ■ मूल्य ३.००

गांधींचे विचार आजही प्रासंगिक आहेत - डॉ. नमिता निंबाळकर

'तत्त्व-प्रकाश व्याख्यानमालेचे' दुसऱ्या वर्षात पदार्पण) (13 वे पुष्प मुंबईच्या डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले.)

वाशिम प्रतिनिधी -
प्रदिप पट्टेबहादुर

वाशिम ; दिनांक : 15 ऑक्टोबर 2022, मातोश्री शांताबाई गोटे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील तत्त्वज्ञान विभागाद्वारे, तत्त्वज्ञान विषयाचा प्रचार व प्रसार करणे आणि संशोधकांचे संशोधन समोर आणणे या उद्देशाने 'तत्त्व-प्रकाश' व्याख्यानमाला आयोजित केली जाते. या व्याख्यानमालेचे बारावे पुष्प 15 ऑक्टोबर 2022 या दिवशी मुंबई विद्यापीठाच्या तत्त्वज्ञान विभागातील प्राध्यापिका डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गुंफले. डॉ. निंबाळकर यांनी 2008 या वर्षी मुंबई विद्यापीठातून डॉ. शकुंतला सिंग यांच्या मार्गदर्शनात "महात्मा गांधी यांची धर्म संकल्पना आणि सामाजिक सद्भावना" या विषयावर संशोधन केले. सदर संशोधन विषयाला अनुसरुन त्यांनी 'महात्मा गांधी यांचे धर्मचिंतन' या विषयावर आपले व्याख्यान दिले.डॉ. निंबाळकर यांनी आपल्या व्याख्यानातून, पहिल्यांदा आपल्या संशोधनाचा अनुभव सांगितला. तसेच त्यांनी आपल्या संशोधन कार्यामध्ये

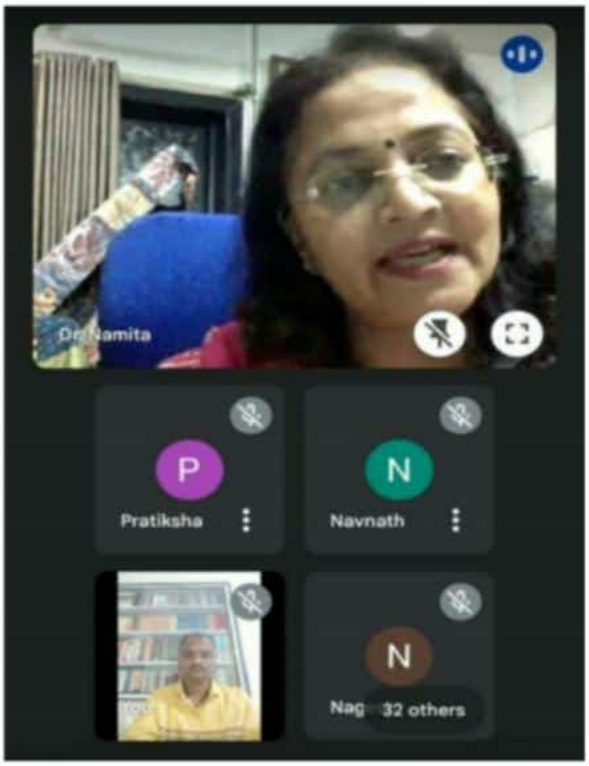

निर्माण झालेल्या समस्या आणि त्यातील प्रकरण याविषयी माहिती दिली. आपल्या व्याख्यान विषयाला अनुसरून त्या म्हणाल्या की, तत्कालीन समाजामध्ये गांधींना धार्मिक सद्भावना दिसून आली नाही. म्हणून त्यांनी समाजात धार्मिक सद्भावना नसण्याला काही कारण आहे का ? याविषयी चिंतन केले. परिणामी त्यांना राजकीय आणि आर्थिक परिस्थिती हे धार्मिक सद्भावना विकसित न होण्याचे कारण आहेत असे वाटले. गांधीजी धार्मिक आचरणामध्ये नैतिकता आणि विवेकपूर्णता आवश्यक मानत असत. नीतीपूर्ण आणि विवेकपूर्ण मार्गानेच धर्म आणि धर्माच्या आधारे व्यक्तीचा विकास होत असतो अशी त्यांची भावना होती. धार्मिक आचरण करणाऱ्यांसाठी प्रार्थना आवश्यक असते असे गांधी मानत असत. त्यांनी वैयक्तिक आणि सामूहिक अशा दोन प्रकारच्या प्रार्थना सुचविल्या. वैयक्तिक प्रार्थनेमध्ये ते मौन आणि ध्यान यांना महत्त्व देत असत. सामूहिक प्रार्थनेमध्ये मात्र ते सर्व जाती धर्माच्या लोकांना सामावून घेण्याचे आवाहन करीत असत. गांधी सनातनी हिंदू होते परंतु त्यांनी मंदिरात जाऊन मूर्ती पूजा करण्याला फारसे महत्त्व दिले नाही. तत्कालीन परिस्थितीमध्ये हरिजनांना मंदिर प्रवेश नव्हता; म्हणून "जोपर्यंत हरिजनांना मंदिरात प्रवेश मिळत नाही तोपर्यंत मी मंदिरात जाणार नाही !" जणू अशी प्रतिज्ञा गांधींनी केली होती. यातूनच गांधींचे धर्मचिंतन हे व्यक्ती केंद्रित होते असे डॉ. निंबाळकर यांनी सांगितले. भारतातील विविध धर्मामध्ये जीव हिंसा होत असते. याविषयी देखील गांधींनी चिंतन केले होते. गांधींनी गोरक्षणाच्या माध्यमातून सबंध जीवांच्या हिंसेवर निर्बंध लावावेत असे आवाहन केले होते. परंतु हे निर्बंध नियम किंवा कायद्याने लागू शकत नाहीत असेही त्यांना वाटत असत. धर्मा-धर्मातील तेढ आणि हिंसा रोखण्यासाठी धर्म अनुयायांमध्ये सकारात्मक संवाद होणे आवश्यक असतो. संवादातून अनेक प्रश्न सुटू शकतात असे गांधींना वाटत असत; याकडे श्रोत्यांचे लक्ष वेधत डॉ. नमिता निंबाळकर यांनी गांधींचे विचार आजही प्रासंगिक असल्याचे मत प्रतिपादित केले.व्याख्यानाच्या प्रारंभी व्याख्यानमालेचे आयोजक तत्त्वज्ञान विभाग प्रमुख डॉ. वेदप्रकाश डोणगावकर यांनी वक्त्यांचा परिचय करुन देत व्याख्यानमालेचा उद्देश स्पष्ट केला आणि व्याख्यानानंतर व्याख्यात्यांचे व उपस्थितांचे आभार मानले. या कार्यक्रमासाठी महाराष्ट्र व इतर राज्याच्या विविध विद्यापीठातील प्राध्यापक, अभ्यासक, संशोधक, विद्यार्थी आणि तत्त्वज्ञान प्रेमी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कु. प्रतीक्षा शिकारे या तत्त्वज्ञानाच्या विद्यार्थिनी केले.